

Yttrande

Datum 2016-12-12

Klassificering 1.1.4

Dnr 3777-2006

Ert 2016-09-22

Er Ku2016/01696/DISK

Yttrande över betänkande ”Kraftsamling mot antiziganism” (SOU 2016:44).

Regeringen vill ha Riksantikvarieämbetets synpunkter på kommissionen mot antiziganisms betänkande ”Kraftsamling mot antiziganism” (SOU 2016:44).

Kommissionen har haft i uppdrag att bl.a. samla kunskap om antiziganism, förmedla goda exempel på åtgärder och metoder för att motverka och förebygga antiziganism men har också deltagit i debatter och medverkat i och till olika former av utbildnings- och informationsverksamhet. Kommissionen har också haft i uppdrag att ta fram och sprida ett material som utgår från vitboken till skolor och andra delar av samhället.

Kommissionen har också tagit fram ett antal rekommendationer som syftar till en ökad och tydligare styrning för att motverka antiziganism.

Synpunkter

Riksantikvarieämbetet har inga specifika synpunkter på de rekommendationer och förslag som kommissionen lämnat men vill ändå lyfta vikten av insatser för att motverka diskriminering och kränkningar samt skapa jämlika villkor. Tonvikten på åtgärderna bör inte läggas på de historiska kränkningarna på ett sätt som riskerar att ta fokus från de konkreta åtgärder som krävs idag och för framtiden. Forskare, inom t ex sociologin, har påpekat att användandet av historiska oförrätter i försoningssyfte kan vara problematiskt. De menar t.ex. att det ger de personer som ber om ursäkt, eller tar på sig rollen att driva upprättelsearbeten, en möjlighet att legitimera sin auktoritet och status. Därmed riskerar handlingen att cementera det maktförhållande som syftet var att påverka och ta fokus från andra viktiga åtgärder i nuet.

De romska gruppernas närvaro under historien synliggörs bl.a. genom uttolkningar av ortnamn. En del av dessa ortnamn innehåller led som tolkas som anspelande på grupptillhörighet medan andra tolkas som att de anspelar på levnadsätt eller t.ex. hantverksskicklighet. Samtidigt är frågan om härledning av platser till identiteter och grupptillhörigheter i det förflutna komplex. Under vissa perioder i

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm

Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Plusgiro 599 94-4

Bankgiro 5052-3620

historien har exempelvis den nedsättande benämningen "tattare" inte avsett en uppfattad etnisk grupp utan en socioekonomisk grupp. Idag upplevs dock dessa ortnamn, vilket kommissionen också påpekar, som kränkande.

Riksantikvarieämbetet ser positivt på en utredning och diskussion kring den framtida hållningen kring sådana ortnamn som utgår från en kartläggning och analys av dess etymologi.

Detta beslut har fattats av riksantikvarien Lars Amréus efter föredragning av utredaren Lotta Boss. Även ställföreträdande generaldirektören Per-Magnus Nilsson och stabschefen Torsten Hökby har varit med om den slutliga handläggningen.

Lars Amréus

Lotta Boss